

ARAZİ HAZIRLIĞI VE KÜLTÜR BAKIM YÖNTEMLERİNİN DAR YAPRAKLI DIŞBUDAĞIN (*Fraxinus angustifolia* ssp. *oxycarpa* Vahl.) AĞAÇLANDIRMA BAŞARISINA ETKİLERİ

Bu Araştırma Neden Yapıldı

Bu çalışmayla, su basar nitelikli taban arazilerde bulunan dışbudak ormanlarının yeniden ağaçlandırılması amacıyla yapılan traşlama kesim sonrası, sahada bulunan kütük ve köklerin sökülerek belli aralıklarla yığın yapılması ve tam alanda alt ve üst toprak işlenmesi şeklinde yapılan oldukça maliyetli ve meşakkatli arazi hazırlığına alternatif olarak, kütük sürgünleri ve diğer odunsu diri örtünün herbisit kullanılarak bertaraf edilebilmesi imkanları ele alınmış ve incelenmiştir. Söz konusu arazilerde bulunan yoğun ve boylu diri örtü nedeniyle, diri örtü ile mücadelede avantaj sağlaması ve bakım maliyetlerinin düşürülmesi için boylu fidan kullanılması elzemdir. Bu nedenle, boylu (≥ 70 cm) fidan kullanmak koşulu ile dikim sonrası kültür bakımında uygulanmakta olan fidan etrafında ot alma ve çapaya oranla nispeten daha pratik ve düşük maliyetli olan herbisit kullanımının diri örtüyü bertaraf etme ve fidanların gelişimlerine olan etkileri de incelenmiştir.

Nasıl Bir Yol İzlendi

Çalışma bölünmüş parseller deneme desenine göre planlanmış ve iki farklı arazi hazırlık işlemi uygulanmıştır. Ortadan ikiye bölünen arazinin yarısında halihazırda uygulanmakta olan yöntem (ekskavatörle kök sökümü, çıkan köklerin belli aralıklarla yığılması ve 2'li ripperle alt toprak işlenmesi), diğer yarısında ise kök sökümü, herhangi bir alt ve üst toprak işlenmesi yapılmadan, kesilen ağaç kütüklerinden ve sahada bulunan diğer odunsu bitkilerden çıkan sürgünlere sistemik herbisit tatbik edilerek yapılmıştır. Dikimde çıplak köklü, 1+0 yaşlı ve 70cm'den daha boylu dışbudak fidanları kullanılmıştır. Fidan dikimi ise işgücü kullanılarak 2x2m aralık mesafeli olarak açılan 40cm genişlik ve 30 cm derinliğindeki çukurlara, aralık ayında yapılmıştır. Denemede; 1) kontrol, 2) fidan etrafında bir yıl ot alma ve çapalama, 3)fidan etrafında iki yıl ot alma ve çapalama, 4) fidan etrafında bir yıl herbisit ve 5) fidan etrafında iki yıl herbisit

uygulama olmak üzere toplam 5 farklı kültür bakım işlemi uygulanmıştır. Çapa işlemi haziran ayında yılda bir, herbisit (kontakt herbisit) ise nisan ve temmuz aylarında olmak üzere yılda iki defa uygulanmıştır.

Ne Bulundu

- 1) Arazi hazırlığı kapsamında uygulanan işlemlerin fidanların yaşama yüzdesi, kök boğazı çap artımı ve fidan boy gelişimleri üzerinde istatistiki anlamda önemli bir fark ortaya koymadığı,
- 2) Fidan yaşama yüzdesinin toprak işlenmesi yapılmayan alanda % 88, yapılan alanda ise %92 düzeyinde olduğu,
- 3) Kültür bakım işlemlerinin fidan yaşama yüzdesine istatistiki anlamda bir etki yapmadığı, ancak kök boğazı çap artımı ve boy büyümesi üzerinde etkili bulunduğu belirlenmiştir.

Ne Öneriliyor

Su basar karakterdeki taban arazilerin ağaçlandırılmasında; boylu dışbudak fidanı kullanmak ve sürgün kontrolü yapmak koşuluyla, saha hazırlığında kesilen ağaçların köklerinin sökülmesine ve toprak işlenmesine gerek olmadığı, glayphoset etken maddeli sistemik herbisit kullanmanın kısmen etkili olduğu ve arazi hazırlığı amacıyla kullanılabileceği görülmüştür. Kültür bakımlarında herbisit kullanımının çapaya oranla çok daha pratik ve ucuz olması nedeniyle hava hallerine göre bir ya da iki yıl uygulanmasının yeterli olacağı anlaşılmıştır. Ancak, herbisit çevreye verebileceği zararlı etkiler düşünülerek, iki yıl üst üste herbisit uygulanması durumunda yılda sadece bir defa ve erken ilkbaharda kontakt herbisit uygulanmasının yeterli olabileceği, temmuz ayında öngörülen herbisit uygulamasının yerine çapa ile ot alma ve sürgün kontrolü önerilmektedir.